

REGULACE POLÉHÁNÍ VYŽADUJE ZVLÁŠTNÍ POZORNOST

Alena BEZDÍČKOVÁ

Ditana spol. s r.o.

Nedílnou součástí pěstitelské technologie jarního ječmene je regulace poléhání. Polehnutí porostu může pěstitele připravit o výraznou část výnosu, ale často sníží i sladovnickou kvalitu sklizené produkce (drobnější zrno, nízký podíl předního zrna, vyšší obsah N-látek v zrně, výskyt plisní apod.). Polehání jarního ječmene je výrazně ovlivněno mimo jiné počasím v daném roce, a to jak před aplikací, kdy ovlivňuje riziko poléhání porostů (jeho hustotu a pevnost pletiv), tak při aplikaci regulátorů, kdy může výrazně zesílit nebo zeslabit regulační účinek provedené aplikace. Proto je nezbytné věnovat tomuto ošetření náležitou pozornost.

Ditana spol. s r. o. se zabývá studiem regulace poléhání a prověřování nevhodnějších modelů ošetření mnoho let. V souvislosti s klimatickými změnami, se kterými souvisí i stále častější výskyty extrémních jevů (tj. i bouřek v období června a července), tato problematika regulace poléhání nabývá na významu.

Riziko polehnutí porostů bývá v každém roce jiné. Výrazně odlišné nejen z pohledu průběhu počasí, ale i z pohledu rizika polehnutí porostů, byly předcházející 3 roky. V r. 2021 bylo riziko polehnutí porostů velmi vysoké: v době počátku sloupkování bylo spíše sucho, pak ale v důsledku bohatých srážek a oteplení nastala opožděná mineralizace půdního dusíku, následně začal intenzivní rychlý růst ječmene, ovšem s měkkými pletivy stébel. Naopak v r. 2022 bylo riziko polehnutí většinou velmi nízké vzhledem suchému a velmi teplému počasí v první polovině května, kdy probíhal extrémně rychlý vývoj porostů. V důsledku těchto podmínek byly porosty často řídké (probíhala výrazná redukce odnoží v důsledku sucha) a nízké. Rozdílná rychlost vývoje porostů ječmene názorně vyplývá z tab. 1. V r. 2023 bylo vysoké riziko polehnu-

tí porostů zřejmě již z vývoje počasí během dubna a následně i května (chladnější, srážkově bohaté). V důsledku toho byly porosty velmi husté. Správnost provedené regulace dokonale prověřilo bouřkové počasí zejména po 24. červenci 2023.

Tab. 1: Srovnání vývojových fází jarního ječmene během sloupkování v letech 2022 a 2023 (lokality Velká Bystřice, Ditana spol. s r. o.)

Vývojová fáze	Datum v letech	
	2022	2023
BBCH 31	13.5.2022	17.5.2023
BBCH 32	14.5.2022	23.5.2023
BBCH 37	19.5.2022	26.5.2023
BBCH 39 - 41	20.5.2022	31.5.2023
BBCH 45	23.5.2022	3.6.2023

Z tab. 1 vyplývá, že jarní ječmen měl v r. 2022 velmi krátkou dobu na formování základů klasů a na tvorbu základů zrn v klasech a agronom měl velmi krátký čas na provedení regulačních zásahů. Proto je vždy nezbytné aplikace regulátorů poléhání provádět podle konkrétních podmínek v daném roce a podle stavu konkrétního porostu. Pokud bychom měli z velkého množství testovaných systémů zvolit nejuni-verzálnější řešení, pak jde o systém dvojí aplikace regulátorů: v prvním ošetření trinexapacem položíme základy regulace zpevněním spodních částí stébel a při druhé aplikaci ethefonem, zaměřené na zkrácení a zpevnění horních internodií, můžeme operativně reagovat na změnu podmínek různou výší dávky.

Výsledky vybraných testovaných systémů regulace z let 2021 – 2023 v jarním ječmeni jsou uvedeny v tab. 2.

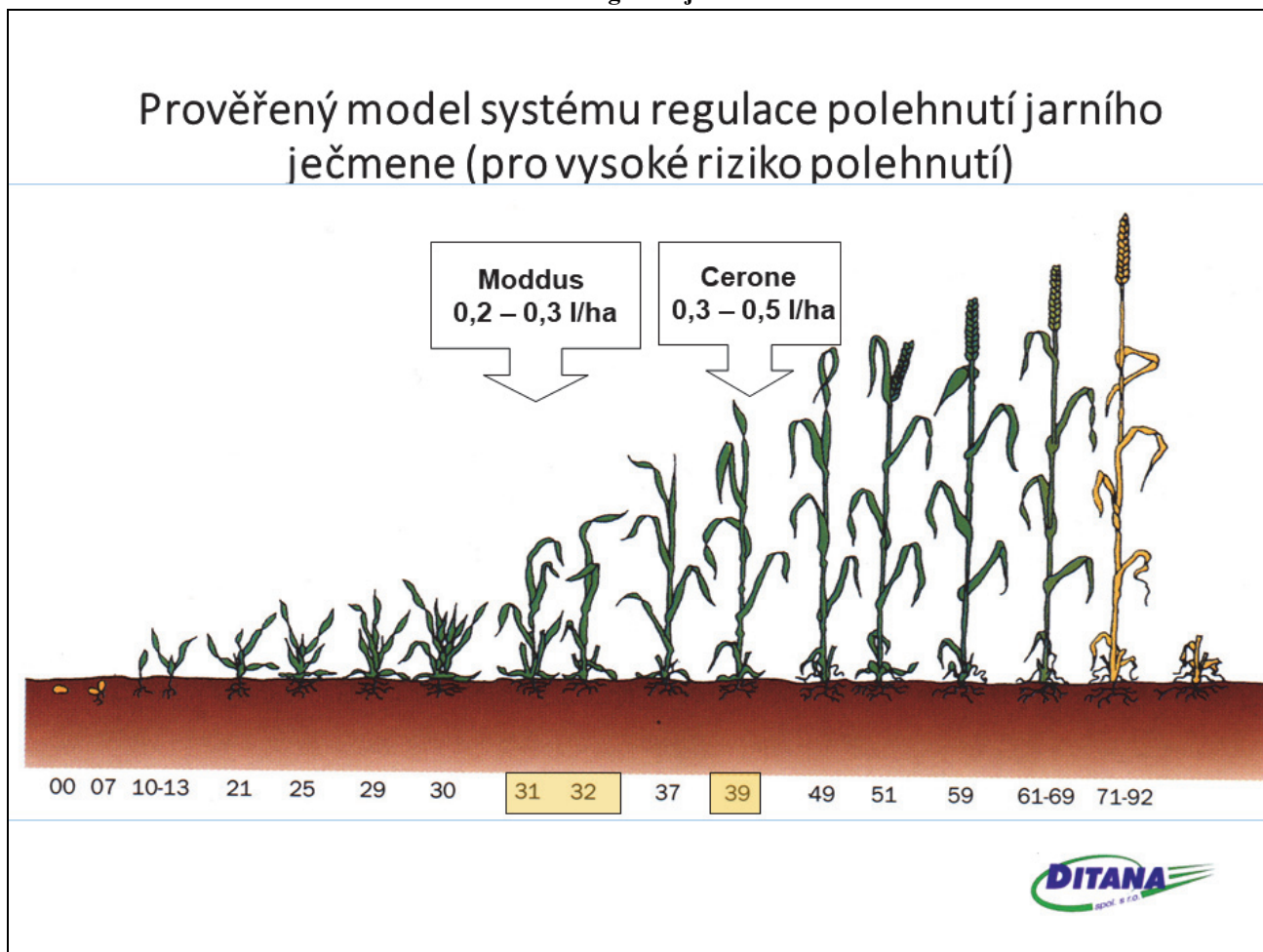
Tab. 2: Výnos a polehnutí ječmene při vybraných systémech regulace (Bojos, Ditana spol. s r. o.)

Var	Ošetření	2021		2022		2023	
		Výnos % ke K	% polehnutí	Výnos % ke K	% polehnutí	Výnos % ke K	% polehnutí
1	Moddus 0,4 l/ha BBCH 31	102,6	86,7	101,1	0	107,6	26,7
2	Moddus 0,4 l/ha BBCH 35	105,5	85	106,3	0	102,4	29,3
3	Cerone 0,5 l/ha BBCH 39 - 43	115,2	80	107,7	0	109	3
4	Moddus 0,2 / Cerone 0,5 l/ha	118	80	111	0	115,5	0
5	Kontrola	6,97 t/ha	89	7,75 t/ha	0	7,71 t/ha	30

Z uvedených výsledků jednoznačně vyplývá, že nejlépe eliminuje polehnutí systém dvojí aplikace regulátorů poléhání: trinexapac 50 g/ha – např. Moddus 0,2 l/ha počátkem sloupkování, následně pak aplikace Cerone 0,5 l/ha v období praporcového listu až naduřelé listové pochvy. Tento systém vykázal ve všech letech nejlepší dopad na výnos a nejnižší polehnutí. Z výsledků pokusů také vyplývá, že pokud aplikujeme

regulátor polehnutí až v pozdějším termínu, nedokážeme zpevnit spodnější části stébel, takže redukce polehnutí je nižší. Výhodou dvoufázové regulace je to, že při druhé aplikaci můžeme dávku operativně upravovat podle změny konkrétních podmínek, čímž zajistíme nejlepší regulační účinek, maximální šetrnost zásahu a nejvyšší zvýšení výnosu.

Schema regulace ječmene

Kontaktní adresa

Ing. Alena Bezdíčková, Ph.D., Ditana spol. s r. o., Velká Bystřice, e-mail: Bezdicikova@ditana.cz

